

Att arbeta som svensk coach utomlands

Anders Eldebrink

Svenska ishockeyförbundet
Examensarbete Elittränarutbildningen 2016
Handledare: Göran Lindblom

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar

Jag har intervjuat svenska coacher som tidigare arbetat utomlands i olika länder.

Därigenom har jag fått en inblick av vad som man bör tänka på när man får möjlighet att coacha utomlands.

Vad som är viktigt att tänka på så att man inte blir överraskad av skillnaden i själva arbetet speciellt med ledningen av klubbarna.

Själva coachandet av själva ishockeyn är väldigt lika Sverige men på sidan om kan det vara väsentliga skillnader.

Metod

Jag har intervjuat och ställt 5 frågor till svenska coacher som varit aktiva i andra länder.

Dessa har delgett mig sina kunskaper och erfarenheter dom fått med sig under sina karriärer.

Det har gett mig en bra bild av vad som man bör tänka på, givetvis skiljer det sig från land till land.

Resultat

Det som framkommit är att det skiljer sig flagrant mot att vara coach i Sverige och i andra länder eftersom klubbarna har en annan styrorganisation, spelarna en annan mentalitet och givetvis andra värdegrunder än svenska spelare.

Spelarna är också vana vid andra träningsmetoder än vi har i Sverige. Det kan skapa en annan kravbild på spelare dom ej kan hantera.

Diskussion

Jag hade som syfte att med denna undersökning få fram o delge infallsvinklar, kunskaper, erfarenheter, information till andra unga välutbildade svenska coacher om vad som komma skall om du får ett bra erbjudande från utlandet.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
2. Bakgrund.....	5
3. Syfte och frågeställningar.....	6
4. Metod.....	7
5. Resultat.....	8-10
6. Diskussion.....	11-12

1 Inledning

Att som svensk coacha utomlands kan vara oerhört stimulerande, inte bara att hockeyn är fantastisk att jobba med utan även att lära sig nya språk, uppleva andra kulturer värderingar livsstil och att få se ett nytt land.

Det som varit betydande i denna undersökning är att alla coacher som jag har intervjuat har skapat sig ett otroligt nätverk och lärt känna många nya människor som de har fortfarande kontakt med.

För att få ett jobb utomlands på hög nivå krävs det att du som coach har ett bra cv från tidigare arbeten i elitverksamhet eller att du har ett bra nätverk (agent) som hjälper dig med kontakter med olika klubbar.

Att ha spelat i det landet tidigare kan också bidra mycket till att klubbarna känner till dig som person och det är för dem viktigt att känna din personlighet.

Det viktigaste är att du är utbildad och har erfarenhet av elitverksamhet i Sverige.

Ett jobb på lägre nivå typ juniorverksamhet behöver du oftast ha jobbat på samma nivå i Sverige för att klubbarna skall veta att du är en bra utbildare, givetvis måste ditt cv vara positivt.

Svenska coacher har hög status i andra länder men är oftast dåliga på att sälja sig själva, vi är ibland för ödmjuka.

Med hjälp av andra svenska coacher och egen erfarenhet hoppas jag att unga bra coacher som ej har spelat eller varit ledare kan få en bra inblick hur det är att jobba som coach i utlandet.

2 Bakgrund

Jag har försökt att ställa frågor till coacherna om hur de ser på att arbeta med de olika management som de har haft. Och det viktigaste, hur man jobbar med spelarna.

Eftersom coacherna arbetat i olika länder skiljer det sig mycket på hur klubbarna drivs. I vissa fall drivs de i en privat ägoform och i andra i aktieägarform och som normalt i Sverige föreningsform.

I vissa klubbar som drivs i privat ägo känner coachen sig som en ägodel till ägaren och ofast har ägaren inte någon kunskap om själva spelet Ishockey. Därigenom tas beslut mycket på känslor korta resultat, och någon längre kontinuitet finns inte i deras värld om resultaten uteblir. Dessa klubbar har en styrelse och sportchef men han har inte den makten över sportsliga besluten han borde ha. Ägaren är oftast involverade i de sportsliga besluten.

Aktiägarform finns i några länder. Där finns det en styrelse men normalt finns en huvud aktionär som har makten i klubben och kan styra styrelsen och sportchefen med detta verktyg. Det är i och för sig också en typ av maktfaktor i sportsliga besluten.

Klubbarna som styrs i föreningsform är väldigt lika svenskt klubbstyre. Man har en President/Ordförande och en styrelse som har anställt Klubbdirektör/VD. Den anställer i sin tur sin sportchef/manager som jobbar nära coachen och tar sportsliga beslut tillsammans.

När vi kommer till sporten så är det annorlunda att jobba i andra länder. Spelarna har andra bakgrunder vad gäller träning, vanor, kost, disciplin, laglojalitet, egoism, alkoholvanor och kultur. Det kan vara svårt i vissa klubbar att jobba bort om du vill ha resultat.

Som coach i utlandet är du chef och din assistent är mer underställd än vad vi är vana vid. I Sverige jobbar mer som ett team tillsammans alla coacher.

3 Syfte & Frågeställningar

Min huvudfrågeställning är, vilket styre av klubb är lättast att jobba i och att kunna påverka de sportsliga besluten i så att man känner att man som coach får bestämma över sin egen arbetsbeskrivning, även i tid när resultaten inte är till belåtenhet. Vad som skiljer när det gäller träning, kost, vanor på och utanför isen.

Frågorna jag ställt till svenska coacherna angående coacha utomlands har formulerat så här.

1. Hur upplever du att det bästa ägarskapet är för en klubb så att du får bestämma över din arbetsbeskrivning som coach.
  - Privat ägarskap för och nackdelar
  - Aktieägarskap för och nackdelar
  - Föreningsägarskap för och nackdelar
2. Hur upplever du att spelarnas inställning, mentalitet, är till träning, kost, alkohol, droger.
3. Hur upplever du att språket påverkar din coachning, vilket språk har du använt dig av, är det viktigt att lära sig inhemska språket.
4. Hur bra utbildade i stora hela, är spelare jämfört med sverige.
5. Är det någon annan erfarenhet som du vill förmedla.

4 Metod

Jag har valt att ställa fem frågor till svenska coacher med erfarenhet från olika länder. Alla länder ligger i Europa. Frågorna har ställts som öppna frågor. Coacherna jag frågat har arbetat i Schweiz , Ryssland, Tyskland, Norge, Österrike, Italien.

5 Resultat

Fråga 1

Det är alltid svårt med privata ägare som inte har någon riktig hockey kunskap utan ofta är fans å påverkas av media å fansen å dom kommer å vill lägga sig i lag uttagningar å istider på spelarna. Föreningar har ju oftast folk med kunskap å hjärta för klubben å ser allting lite mer långsiktigt. Men helt klart finns det samma problem där i många klubbar där folk lägger sig i.

*Både Föreningsägarskap & Aktieägarskap kan med fördel generera enklare samarbete mellan ägare och coach och dess arbetsbeskrivning samt kännas tryggare än med privat ägarskap. Vid privat ägarskap i samband med framgång kan det visa sig bli ett fantastiskt arbetsklimat men vid motgång kan motsatsen komma snabbare än man anar.

* Privat och aktieägarskap försöker dom som lägger in pengarna påverka det lite upplever jag även om dom säger att det är tränaren som tar ut lag och är sportsligt ansvarig. Så hade jag det i Österrike och Danmark.

Jag tycker Föreningsägarskap är det bästa (Sverige, Norge) där man har klara arbetsbeskrivningar för alla och är tydlig med det när man skriver avtal.

Fråga 2

Lite blandat men det finns många spelare som ser sig själva som Stjärnor å bryr sig bara om hur många poäng dom gör framåt å spelar sitt egna spel.

Kost har jag inte sett som något problem man äter lunch tillsammans å middag efter matcherna så det ä nog ok.

Alkohol hör man ju talas om ibland men jag har aldrig märkt att det har varit några problem runt mina lag.

Droger har jag heller aldrig sett runt någon av lagen men samtidigt har man ju hört rykten om spelare som "röker" lite grann framförallt på sommaren.

* Generellt sätt anser jag att utländska spelare har samma driv som här hemma. Det som skiljer vad gäller kost/alkohol är oftast förknippat med deras kultur. Många spelare sköter det på ett proffsigt sätt men dom som inte har rätt insikt kan ha lättare att missköta sig.

* Sverige , Norge Österrike hade spelarna mycket bra inställning till allt där Norge ligger långt framme med stor hjälp från Olympiatoppen. Danmark är lite annorlunda framförallt till kosten som dom inte är så noga med. Danskarna har inte det träningsdrivet överlag upplever jag det. Alkohol och droger har jag inte upplevt några problem med någonstans.

Fråga 3

Engelska har funkat överallt, i Ryssland var det några spelare som inte förstod allt men andra spelare hjälpte dom å på genomgångar hade vi tolk.

Klart det ä bra å lära sig lokala språket å det har jag klarat utan i Ryssland då jag gav upp efter 3 lektioner då deras alfabete är totalt annorlunda än Svenskan så det vart kaos i skallen.

* Jag anser att det är viktigt att kunna kommunicera på det inhemska språket. Har själv erfarenhet av coachning i Italien och Schweiz. I Italien använde jag mig av 3 språk, italienska, tyska, engelska vid genomgångar etc.

Även om engelska är "officiellt" hockeyspråk, tycker jag det är enklare att komma närmare spelare om man anammar deras språkkultur.

* Jag har kört engelska på alla ställena och det har fungerat ok. Kan tycka att det kan påverka ibland när man har genomgångar och man inte hittar rätt ord mest i pauser och pulsen är lite högre:).Kan du lära dig språket är det en fördel.

Fråga 4

Svårt att säga men helt klart ligger vi långt fram i Sverige å man kan ju se att många länder har kopierat det Svenska systemet å jobbar/satsar hårt på ungdoms hockeyn.

* Anser att utländska spelare ofta har samma fysiska egenskaper och inställning till jobbet som vi svenskar har, men det finns brister i vad det gäller vikten av att arbeta för att laget ska presentera och vinna matcher. En mer ego inställning!

*Norge har bra utbildning ,Österrike och framförallt Danmark ligger efter.Danmark ligger långt efter även om dom får fram lite spelare så tror jag dom får problem framöver. Den inhemska utbildningen är inte alls bra dom Danskar som kommer fram går till Sverige tidigt.

Fråga 5

* De är en klar fördel om man kan ta med sig en Ass Coach som man har jobbat med eller känner väl som kan hjälpa till å förmedla spelide å taktiska saker

Ofta är dom lokala coacherna väldigt passiva å bara åker med å vill inte ta något eget ansvar,,,,,

*Mina erfarenheter från utlandsjobb är:

Lita inte för mycket på någon

Viktigare än hemma i Sverige att läsa av dina chefer och medarbetare om du vill ha kvar ditt jobb.

Personligen tycker jag att det är svårt att arbeta på detta sätt! Därför rekommenderar jag att gå din egen väg och tro på dig själv= bära eller brista.

* Att man ska välja sina strider utomlands och förstå att du kommer utifrån och känna av mentaliteten och kultur där du är utan att vika för det du står för som coach och människa.

6 Diskussion

Föreningsform verkar alla coacher tycka det är bäst att jobba för. Där får man ett lugnare arbetsklimat och kan jobba med sportchef, med laget och sportsliga frågor samt ha klara arbetsbeskrivningar.

Spelarnas inställning och driv är bra utomlands men de kan tänka lite väl mycket på sig själv och vara lite ego. Kost och mat verkar också skötas på ett professionellt sätt, de äter oftast tillsammans före matcher och ibland efter träningar.

Vad gäller alkohol kan deras kultur spela in på deras vanor att dricka men ses inte som något större problem.

Droger kan förekomma typ hasch, speciellt i Schweiz där det är mer legalt att röka men är inte något stort problem.

Språket är oftast "hockeyspråket" engelska men i vissa länder behövs tolk, typ Ryssland där spelarna inte är så bra på engelska.

Coacherna tycker dock det är viktigt att försöka lära sig deras språk för att kunna förklara mer i detalj vad du vill och även diskutera tillsammans.

Det är också viktigt att kunna deras språk när inhemska spelare diskuterar. Då du kan involvera dig i diskussionen och påverka din spelide.

Vad som är svårt ibland är att uttrycka sina känslor på ett annat språk, hitta de viktiga orden som kan betyda så mycket i svåra situationer.

Spelarna är bra utbildade, många länder har försökt kopiera Sverige så dom är på rätt väg vad gäller taktik, teknik, fysik.

Vad som kan brista är ju att vissa spelare tänker mer på jaget än laget och det kan påverka lagsammanhållningen på ett negativt sätt.

Coacherna tycker det är viktigt att kunna ta med en ass coach som man kan lita på (när det blåser) känner man inte ass coachen så bra är det svårt att lita på honom fullt ut.

Utomlands är det en annan mentalitet än i Sverige, besluten tas oftast med mycket känslor och lite hjärna och då är tålmodet inte stort.

Oftast vill inhemska assoacher inte ta något större ansvar utan mera bara stötta och supporta lite typ (plocka puckar).

Sen är det viktigt att ha bra relation med dina chefer och läsa av dem och välja sina strider.

Viktigt känna av mentalitet och kultur i det land du är utan vika ifrån din värdegrund som coach och människa.

Det kanske viktigaste man bör göra är att försöka gå sin egen väg , vara trygg i sig själv och vara konsekvent med ditt coachande och spelide.